

سرمقاله

ما و فقدان روحیه تساهل و مدارا

حفيظ الله زكي

ما در سال های گذشته شاهد رویدادهای تلخ و مسخره آمیز در پارلمان کشور بودیم. این رویدادها طنز تلخی است که وضعیت اسفناک مردم و کشور ما را در عرصه های سیاست، اخلاق و فرهنگ به نمایش می گذارد و ابعاد نا روشنی از واقعیت های پیچیده و درهم تنیده ای اجتماعی را بر ملا می سازد.

پارلمان یکی از سه رکن اصلی ساختار نظام سیاسی به شمار می آید و به عنوان مظهر اراده مردم در قانون اساسی شناخته شده که از تمام مردم افغانستان نمایندگی می کند. اعضای پارلمان از تمام ولایات افغانستان انتخاب می شوند و از اینرو می توان گفت که پارلمان نمونه ای از ساختارها و بافتارهای اجتماعی است که سطح شعور و آگاهی و ویژگی های فرهنگی و اخلاقی جامعه ما را به تصویر می کشد.

وقتی اعضای پارلمان در مقام نمایندگی مردم دارای حیثیت، عزت، شان و اعتبار باشند، قضاوت ها و داوری ها در باره مردم افغانستان نیز مثبت خواهد بود؛ اما چنانچه نمایندگان از آگاهی و تخصص لازم برخوردار نباشند و اخلاق و رفتار خود را در چوکات قانون و مقررات تنظیم نتوانند؛ بدون شک دیدگاهها درباره مردم افغانستان نیز تغییر خواهد کرد.

در سال های اول تشکیل پارلمان، باتوجه به نا آشنایی نمایندگان با اصول و مقررات پارلمانی و بی پیشینه بودن انتخابات دموکراتیک و نا آگاهی مردم از فلسفه انتخابات و کارکردها و مسؤلیت های پارلمان، برخی از نارسایی ها و بی نظمی ها در پارلمان قابل توجه بود؛ اما دوام حرکت های افراطی، غیر معیاری و نامعقول پس از یازده سال کار تقنینی هرگز توجیه پذیری نمی باشد.

حمله فیزیکی دیروز نماینده پارلمان در صحن عمومی مجلس بر وزیر انکشاف دات، به هر دلیلی که صورت گرفته باشد، به دور از شان یک نماینده مجلس می باشد. این نماینده محترم در دوره پنج سال و کالت خود حد اقل این را می داند که مصونیت پارلمانی که قانون برای نمایندگان در نظر گرفته دارای شرایط و محدودیت های خاصی است که نمایندگان باید آنها را رعایت کنند. مصونیت پارلمانی به معنای انجام هر نوع عمل ضد قانونی، فساد، خشونت و بی بندوباری نیست. هر نماینده مطابق قانون حق دارد آزادانه و بدون دغدغه نظر خود را در مورد موضوعات مورد بحث در پارلمان اظهار و برای اثبات دیدگاههای خود با خرد و منطق استدلال کند؛ اما قانون به هیچ وجه اجازه نداده است که نمایندگان دست به خشونت فیزیکی زده و مخالفان نظر خود را لت و کوب نمایند. این گونه مسایل نشان می دهد که نمایندگان محترم سطح تحمل شان در برابر دیدگاههای مخالف تا چه حد پایین می باشد. نماینده ای که تحمل نظر دیگران را نداشته باشد، این انتظار را نیز نباید داشته باشد که دیگران به دیدگاه او احترام بگذارند؛ زیرا احترام به عقاید و نظر دیگران وظیفه هر شهروند کشور است. این حق میان همه شهروندان مساوی است و هیچ فردی و دسته ای ادعا نمی تواند که از آزادی و یا احترام بیشتری نسبت به فرد، قوم و یا دسته دیگری برخوردار می باشد.

در پارلمان متأسفانه تعدادی از نمایندگان انتظار دارند دیگران بدون چون و چرا، افکار و ایده های آنها را مورد تأیید قرار دهند. این انتظار سبب بالا رفتن سطح توقع کاذب نمایندگان مطلق گرا می گردد و ظرفیت تحمل آنها را در برابر دیدگاههای مخالف به نقطه صفر می رساند. از اینرو بامشاهده اندکترین مخالفت، به اقدامات غیرعقلایی و به دور از منطق دست می زنند. ولی کسانی که با ارزش های دموکراسی آشنایی داشته باشند و ماده های قانونی را درست درک کرده باشند و با روحیه تساهل و مدارا وارد مجلس شده باشند، هرگز در مقابل مخالفان خود از خشونت کاری نمی گیرند؛ بلکه می کوشند از راه منطق و استدلال، طرف را به پذیرش دیدگاه شان قانع سازند. رویداد دیروز نشان داد که برخی از نمایندگان تاهنوز با اصول و معیارهای رفتاری و اخلاقی در پارلمان آشنایی پیدا نکرده اند و نتوانسته اند رفتارهای خود را با معیارهای قانونی و اخلاقی سازگار سازند.

در شرایطی حکومت و شماری از کشور های همجوار و نیز برخی از تحلیل گران سرگرم تحلیل و ارزیابی درباره صلح بودند و نیز مقدمات چندمین نشست صلح در پاکستان مورد بحث قرار گرفته بود ، گروه طالبان با یک اعلامیه و تبلیغات وسیع عملیات بهاری خود را علیه دولت و نیروهای بین المللی اعلام نمود. اعلامیه ای که از سوی این گروه به رسانه ها رسیده است حاکی از آن است که آغاز جنگ بهاری « عمری » گذشته شده است.

البته که صدور اعلامیه جنگ از سوی گروه طالبان در آغاز هر سال و فصل پدیده ای تازه و شگفت انگیز و حتا زیاد غیرعادی هم به نظر نمی رسد . چنانچه مقام های حکومت نیز اظهار داشته اند که صدور چنین اعلامیه و آغاز جنگ بهاری طالبان، چیز تازهی نیست و پیش از آن، برخی فرماندهان ناتو و نهادهای امنیتی کشور از چنین برنامه هایی از سوی طالبان خبر داده بودند. فرماندهان ناتو که بیشتر با وضعیت جنگی افغانستان آشنایی دارند، گفته بودند که طالبان با آغاز فصل گرما، به شدت عملیات نظامی خود خواهند افزود و تلاش خواهند کرد که مثل سال قبل، کوره جنگ را هم چنان گرم نگه دارند. ناگفته نباید گذاشت که تنها فرماندهان ناتو نبودند که نسبت به شدت یافتن فعالیت های نظامی مخالفین حکومت بشمول طالبان هشدار داده بودند. بسیاری از رهبران سیاسی و نیز فرماندهان جهادی و بعضی از مسئولان ارشد ولایات هشدار داده بودند که طالبان و مخالفین مسلح برای یک حمله جدی و سراسری بهاری آمادگی می گیرند.

اما نکته مهم اینک اینجاست که چنین قضایا و اتفاقات هایی در هنگامی روی می دهد که دولت و بعضی از تحلیلگران و سیاستگران کشور و نیز کشورهای همسایه به شدت امیدوار به پیشرفت روند صلح بودند. چیزی که مقام های پاکستانی بارها اعلام داشته بودند که آنان خود را موظف می دانند تا طالبان را بر روی میز مذاکره بکشانند . هر چند بعداً این اتفاق نه تنها نیافت بلکه طالبان با قاطعیت قیومیت پاکستان را نیز نفی ساختند.

در این باره اندکی اگر به عقب برگردیم باید گفت از آغاز ایجاد حکومت وحدت ملی شعار و داعیه صلح شدت و اوج بیشتری به خود گرفت. رفت و آمدهای سیاسی و نظامی و استخباراتی میان دولت های ذی نفع و نیز تشویق ها و ترغیب های سیاسی و خوش بینی های مفرط در رسانه ها و گفتگوهای خبری به ویژه از سوی دولت مردان چنان به نظر می رسید که عنقریب درخت صلح در هنگامه بهار و نوروز شوگوفه خواهد شد. در سال روان مردم ما از ثمره شیرین آن شیرین کام خواهند شد.

اما گویا این ششمار ها و نویدها هم چون ابر زبرا علی رغم تعیین معاهدات مشخص برای ادامه گفتگو و نشست های صلح در داخل و خارج کشور شیپور و تبل جنگ و یورش به صدا در آمد.

اینک باید سوال نمود که صدور چنین اعلامیه ای و به صدا در آوردن شیپورجنگ ، پس از نواختن نوای صلح در فضایی که نه تنها دولت افغانستان بلکه اسلام آباد و یکن بر برخی از مجامع بین المللی از صلح سخن می گویند و حاضر به پادرمیانی گردیده اند و نوید های از نشست های قریب الوقوع می دهند چه پیامی را با خود به همراه دارد؟ بر بنیاد گزارش های نشر شده عملیات بهاری طالبان در روز های گذشته آغاز شده است.

پس از نوای صلح، طبل جنگ بصدا در آمد!

عبدالله هروی

است که طالبان دیگر توانایی سال های گذشته خود را ندارند و در طی این مدت به تدریج به ضعف کشیده شده اند. بطور واضح تر این که طالبان به تنهایی قادر به سقوط نظام سیاسی و حکومت نیستند. خصوصاً با ظهور گروه های جدید هم چون داعش زمینه و بروز شکاف های جدی در صفوف شان، فرصت برای طالبان تنگ تر گردیده است. حال این که عناصر دیگر همان طالبان دیروزی باشند یا تروریست های خارجی باشند که وارد منطقه و کشور گردیده اند بیه هرصورت اصل موضوع را تغییر نمی دهد. طالبان طی سال های گذشته افراد بسیاری را از دست داده اند. این تلفات خصوصاً در رده فرماندهی آنان قابل توجه می باشد. از جانب دیگر انشعاب های که در درون طالبان بوجود آمده است توان آنان را کاهش داده است. نکته مهم تر این که حامیان بیرونی طالبان دیگر مانند سابق حاضر نیستند که تمام امکانات مالی و تسلیحاتی را فقط در اختیار طالبان قرار دهند. اینک گروه ها و دسته های رقیب هرچند نوظهور در کنار طالبان عرض اندام نموده اند. از جانب دیگر طالبان به دلیل رفتارها و خشونت های تکان دهنده ای که مرتکب گردیده اند مانند سابق در میان مردم نیز از جایگاه و اعتبار لازم برخوردار

ان آن عملیات های گسترده ای را در برخی از ولایت ها شروع نموده اند. حال در این زمینه دو پرسش اساسی مطرح می باشد: نخست این که آیا طالبان توان مقابله و تهدید جدی حکومت را در عرصه تحت کنترل در آوردن مناطق را دارند یا خیر؟ اگر پاسخ منفی باشد باز این پرسش مطرح می گردد که عرض از به راه انداختن چنین عملیات های که نتیجه ای را برای شان در پی ندارد چیست؟ پرسش دوم این است که صرف نظر از این که طالبان در انجام عملیات های امنیتی کشور اعلام داشته اند دارند یا حکومت قادر خواهدگردید که عملیات های آن را خنثا سازد؛ چنانچه مقام های امنیتی کشور اعلام داشته اند بر تری و ابتکار عمل در میدان جنگ در دست ما است و هم اینک چندین عملیات پیشگیرانه را بر مواضع طالبان آغاز نموده ایم، بطور اساسی و کلی طالبان با انجام چنین عملیات هایی و آن هم دقیقاً در چنین شرایطی که بحث صلح و گفتگو در میان است چه پیامی را می خواهند برسانند؟

هدف این بررسی از اهمیت بیشتری برخوردار است. تأثیرات اجتماعی، فرهنگی و سیاسی ابزار ادعای است و نه خود آن استفاده حکومت برای کنترل نابسامانی ها چه هستند؟ تغییرات جمعیت شناختی چه پیامدهایی را به دنبال خواهد داشت؟ این ها برخی از سوالاتی هستند که در تدوین استراتژی امنیت ملی در زمینه مسائل اجتماعی باید برای آن ها پاسخ مناسب یافته شود. آن گونه که محققان می گویند تغییرات جمعیت شناختی، توازن اجتماعی متفاوتی را به همراه خواهند آورد. پیر شدن یا جوان شدن جامعه هر یک مستلزماتش را به دنبال می آورد و این موضوع تنش های فرهنگی و اجتماعی را تشدید می کند. بخش تعیین کننده جامعه، جوانان و نوجوانان هستند. اگر این گروه های سنی از آموزش مناسب برخوردار نشوند و زمینه کار مشاغل مولد برای آن ها فراهم نشود، زمینه های پیشرفت جامعه را فراهم می آوردند و در غیر این صورت باعث ناآرامی های اجتماعی می شوند. کمیت (اندازه جمعیت) و کیفیت (سطح مهارت و معلومات) منابع انسانی، میزان نابرابری های اجتماعی، ترکیب قومی / نژادی / مذهبی جمعیت (متجانس بودن یا نامتجانس بودن جمعیت)، ترکیب جمعیت (ماهر / غیرماهر، پیر / جوان) هر یک می توانند به نتایج متفاوتی منجر شوند.

استراتژی امنیت

قسمت چهارم

دولت ها نیز می تواند تهدید یا امتیاز تلقی شود و به این ترتیب در نوع جهت گیری سیاسی-استراتژیک کشور موثر باشد. به خصوص آن گروه از نظریه پردازان روابط بین الملل که به سطح تحلیل کلان گرایش دارند، تأثیر نظام بر واحدها را بسیار زیاد ارزیابی می کنند و آن را عامل اصلی تعیین کننده رفتار واحدهای دانند.(۱۹)

بازیگران عمده در سیاست بین الملل هنوز دولت ها هستند و نقشی که توسط آن ها ایفا می شود از بیشترین اهمیت برخوردار است. البته موقعیت دولت ها در روابط بین الملل در نتیجه جهانی شدن و تحولات اجتماعی در حال تغییر است. بر اثر این تغییرات، جایگاه شهروندان و سازمان های غیردولتی ارتقا یافته است. رسانه ها و افکار عمومی نیز بر سیاست دولت ها اثر گذارده است. در تدوین استراتژی امنیت بین المللی باید این فضا درک شود و بر مبنای آن تصمیم گیری شود.(۲۰)

نظام بین المللی از طرق مختلفی بر تصمیم گیری ها و استراتژی های دولت ها تأثیر می گذارد. ساختار توزیع قدرت حاکم در اتخاذ استراتژی ها محدودیت هایی ایجاد می کند. هنگامی نیز که ساختار نظام دچار تغییرات بنیادین می شود، نفوذ ساختار نظام بر اهداف و اعمال دولت ها و طبیعتاً استراتژی آن ها اهمیت زیادی می یابد. به علاوه هر نظام بین المللی ارزش ها یا آموزه هایی دارد که فراتر از ارزش های ملی یا محلی است که طبیعتاً با تغییر اهداف در نتیجه تغییر ارزش های بین المللی، استراتژی دولت ها نیز تغییر می یابد.(۲۱)

به هر حال برخی از متغیرهایی که در سطح خارجی باید مورد توجه قرار گیرند، را می توان بدین گونه تقسیم بندی نمود: الف) محیط منطقه ای ۱- نوع روابط با همسایگان ۲- تار-ریخته مداخله قدرت های بزرگ در منطقه ۳- موقعیت سوق الجیشی کشور در منطقه ب) محیط بین المللی ۱- نوع نظام بین الملل ۲- نوع رابطه بین قدرت های بزرگ ۳- موقعیت استراتژیک منطقه و نیز کشور در محیط بین المللی ۴- ارزش های مورد منازعه در سطح بین الملل ۵- چگونگی عملکرد سازمان های مهم بین المللی استراتژی مبتنی بر دفاع چند لایه ای: بهترین راه تأمین و تضمین امنیت کشور، از طریق تدوین یک استراتژی مبتنی بر دفاع چند لایه ای می باشد که در وهله اول پیشگیری، در وهله بعدی حفاظت و سرانجام پاسخ دهی را مورد توجه قرار می دهد.

اهداف این بررسی از اهمیت بیشتری برخوردار است. تأثیرات اجتماعی، فرهنگی و سیاسی ابزار ادعای است و نه خود آن استفاده حکومت برای کنترل نابسامانی ها چه هستند؟ تغییرات جمعیت شناختی چه پیامدهایی را به دنبال خواهد داشت؟ این ها برخی از سوالاتی هستند که در تدوین استراتژی امنیت ملی در زمینه مسائل اجتماعی باید برای آن ها پاسخ مناسب یافته شود. آن گونه که محققان می گویند تغییرات جمعیت شناختی، توازن اجتماعی متفاوتی را به همراه خواهند آورد. پیر شدن یا جوان شدن جامعه هر یک مستلزماتش را به دنبال می آورد و این موضوع تنش های فرهنگی و اجتماعی را تشدید می کند. بخش تعیین کننده جامعه، جوانان و نوجوانان هستند. اگر این گروه های سنی از آموزش مناسب برخوردار نشوند و زمینه کار مشاغل مولد برای آن ها فراهم نشود، زمینه های پیشرفت جامعه را فراهم می آوردند و در غیر این صورت باعث ناآرامی های اجتماعی می شوند. کمیت (اندازه جمعیت) و کیفیت (سطح مهارت و معلومات) منابع انسانی، میزان نابرابری های اجتماعی، ترکیب قومی / نژادی / مذهبی جمعیت (متجانس بودن یا نامتجانس بودن جمعیت)، ترکیب جمعیت (ماهر / غیرماهر، پیر / جوان) هر یک می توانند به نتایج متفاوتی منجر شوند.

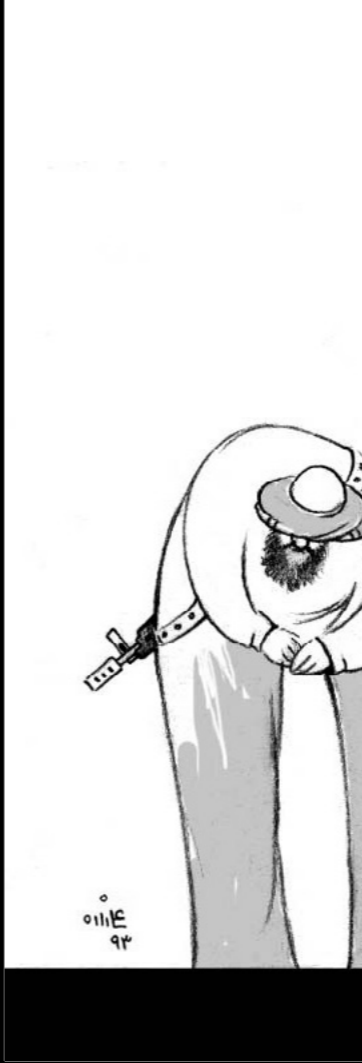
چه ابزارهای علمی و تکنولوژیک در آینده ساخته می شوند و این ابزارها چه فرصت ها و تهدیدهایی را پیش روی امنیت ملی قرار می دهند؟ ویژگی عمومی فن آوری های جدید، ایجاد دگرگونی های عمده در الگوهای سنجش است. آن چه از نظر

دیدگاه های متفاوت را چگونه با یکدیگر آشنایی بدیم؟ در زندگی اجتماعی چه چیز می منصفانه است؟ ابزارهای مورد استفاده حکومت برای کنترل نابسامانی ها چه هستند؟ تغییرات جمعیت شناختی چه پیامدهایی را به دنبال خواهد داشت؟ این ها برخی از سوالاتی هستند که در تدوین استراتژی امنیت ملی در زمینه مسائل اجتماعی باید برای آن ها پاسخ مناسب یافته شود. آن گونه که محققان می گویند تغییرات جمعیت شناختی، توازن اجتماعی متفاوتی را به همراه خواهند آورد. پیر شدن یا جوان شدن جامعه هر یک مستلزماتش را به دنبال می آورد و این موضوع تنش های فرهنگی و اجتماعی را تشدید می کند. بخش تعیین کننده جامعه، جوانان و نوجوانان هستند. اگر این گروه های سنی از آموزش مناسب برخوردار نشوند و زمینه کار مشاغل مولد برای آن ها فراهم نشود، زمینه های پیشرفت جامعه را فراهم می آوردند و در غیر این صورت باعث ناآرامی های اجتماعی می شوند. کمیت (اندازه جمعیت) و کیفیت (سطح مهارت و معلومات) منابع انسانی، میزان نابرابری های اجتماعی، ترکیب قومی / نژادی / مذهبی جمعیت (متجانس بودن یا نامتجانس بودن جمعیت)، ترکیب جمعیت (ماهر / غیرماهر، پیر / جوان) هر یک می توانند به نتایج متفاوتی منجر شوند.

ای و بین المللی، همراه با موضوعاتی از قبیل تنظیم منابع، تکنیک های پیشرفته تولید، آموزش و سرمایه انسانی، بازاریابی، امور مالی، بازرگانی و مجموعه قوانین و قراردادهایی که تمامی این فعالیت ها را به یکدیگر پیوند می دهد، بسیار پیچیده شده است و چگونگی کاربرد آن در استراتژی امنیت ملی به یکی از عوامل موفقیت یا شکست آن استراتژی تبدیل شده است.

د- مسائل نظامی: در تدوین استراتژی امنیت ملی، مسائل نظامی مختلفی مطرح می شوند. این که کشور باید به چه تسلیحاتی دست یابد؟ چه حملات تروریستی ممکن است علیه منافع کشور روی دهد؟ کشورهای رقیب و دشمن در صورت جنگ احتمالی، از چه توانمندی های نظامی برخوردار خواهند بود و برای مقابله با آن ها از چه ابزارهایی استفاده می شود؟ یا توجه به پیشرفت های فنی در ساخت جنگ افزارها و خصلت جهانی تهدیدات بالقوه، استحکامات مرزی کشورها دیگر به آسانی گذشته جلوی خطرات را نخواهند گرفت. از این رو با توجه به اوضاع جدید جهانی و استراتژی متناسب با آن، در بعد نظامی کشور، باید توانایی های ذیل را در اختیار داشته باشند: -توانایی و امکانات برقراری امنیت کشور -توانایی های تسلیحاتی متعارف برای بازدارندگی و پیروزی در جنگ ها -امکانات نیروی پلیس و نیروهای امدادی بشردوستانه به علاوه جوانب غیر نظامی باید به صورت کافی تأمین مالی شده و سازماندهی شوند تا اقتدار و مسوولیت پذیری و پاسخگو بودن آن ها افزایش یابد. ه- مسائل اجتماعی:

کارتون روز

وضعیت شاره ها

Footer containing contact information for The Daily Afghanistan, including phone numbers, email addresses, and social media links. It also features the 'Daily Outlook' logo and a list of authors and contributors.